

Chrismamis 2023 Mechelen (03-04) en Brussel (04-04)

Goede vrienden,

De profetie van Jesaja, die we zopas hoorden, stamt uit de tijd na de ballingschap. Velen zijn teruggekeerd uit Babel. Maar de ontgoocheling is enorm. De tempel is verwoest, Jeruzalem ontmanteld. Anderen hebben er zich ondertussen geïnstalleerd. Zij voelen er zich niet welkom, vreemden in eigen huis. Ze zijn ook arm en zonder veel toekomstkansen. En juist in die situatie staat een profeet op met goed nieuws: Gods Geest rust op mij en Hij heeft me gezalfd om u goed nieuws te brengen, om uw gebroken harten te genezen en een tijd van genade af te kondigen. Treur niet, aan je droefheid en rouw komt een einde! *“Ge zult opnieuw heten: priesters des Heren; men zal u noemen: dienaren van God.”*

Het evangelie toont ons dat deze profetie voor Jezus heel veel heeft betekend. Ze heeft Hem geholpen zijn eigen zending te begrijpen. Hij heeft er zichzelf in erkend. Dat zegt Hij in de synagoge van Nazareth: *“Dit woord is thans in vervulling gegaan.”* Hij is de Gezalfde op wie Gods Geest rust. Hij is diegene die goed nieuws brengt aan allen die verloren zijn. Zo trekt Hij het land door, al weldoende, genezend, helend, vergevend. Hij raakt het hart van velen: God heeft ons niet de rug toegekeerd, Hij is er, ook nu.

Vrienden, deze Schriftlezingen zijn bijzonder actueel. Ook wij beleven geen comfortabele tijden. Paus Franciscus zegt het nu en dan: we beleven niet een tijd van veranderingen, maar een veranderde tijd. Misschien beseffen we het niet altijd. Dikwijls doen we gewoon verder zoals we het altijd gedaan hebben. Maar de feiten dwingen ons om het in te zien. We hebben een rijk verleden achter ons. We waren met velen. We konden veel realiseren. Maar ons ook veel permitteren. We betalen er nu ten dele de tol van. Toch trekken we ons niet terug. We willen aanwezig zijn in de samenleving. We willen ook nu onze zending van harte en geloofwaardig vervullen. Ook dat zegt Paus Franciscus: het probleem is niet dat we met minder zijn, maar dat we niets zouden betekenen.

De veranderde situatie zorgt voor onzekerheid en spanningen in de Kerk. Welke richting moeten we uit? In voorbereiding op de komende synode wordt ons allen gevraagd om daarover in gesprek te gaan en naar elkaar te luisteren. En samen te onderscheiden wat de Geest vandaag aan de Kerk zegt.

In zijn eerste exhortatie, nu tien jaar geleden, heeft paus Franciscus ons gesproken over de vreugde van het evangelie. Het is die vreugde die we niet mogen verliezen. Juist nu mogen we niet doof zijn voor diegene die vreugdenieuws brengt. Er is iemand op wie Gods Geest rust, iemand die gezalfd en gezonden is, ook tot ons, om dat goede nieuws te brengen, het evangelie van Gods menslievendheid. Hij is Gods levend Woord, Christus, de Gezalfde. Want het Griekse woord ‘christos’ betekent ‘gezalfd’. Naar Hem zij ook wij genoemd: gezalfden, christenen: de naam die we sinds ons doopsel dragen. Er is voor ons geen andere weg, geen andere uitweg: terugkeren naar Hem, ons bekeren. Alles achterwege laten wat ons van Hem afhoudt: misbruik van macht en aanzien en ook alle verlangen ernaar, alle rivaliteit en tweedracht in ons midden, alles waarin we uiteindelijk alleen onszelf en ons eigen gelijk zoeken.

We hoorden het bij Jesaja: *“Gij zult heten: priesters des Heren; men zal u noemen: dienaren van God.”* En Johannes zegt hetzelfde: *“Hij die u liefheeft en ons van zonde verlost, heeft ons gemaakt tot een koninkrijk van priesters.”* We zijn Gods volk, een priesterlijk volk. Priesters: ze zijn van oudsher diegenen die bemiddelen tussen God en de mensen, die de weg openen en mensen helpen tot bij God te komen. Voor ons is die priester Jezus zelf en Hij alleen. Eens en voor goed heeft Hij voor ons de toegang tot God geopend; Hij brengt ons tot de Vader. Als er priesters in de Kerk zijn, dan daarvoor: om teken te zijn van Hem die zijn Kerk leidt en voorgaat en haar maakt tot een heilig en priesterlijk volk. Daarvan willen we getuigen: van de grote liefde van God voor zijn ganse schepping, een liefde die Hij zo tastbaar getoond heeft in zijn Zoon. Daarvan getuigen, in woord en daad, is de zin zelf van ons bestaan als Kerk.

Daarom hebben we elkaar nodig. Die opdracht is niet uitbesteed aan hen die daartoe gewijd zijn of een pastorale zending hebben gekregen. Het is de opdracht van heel het priesterlijk volk van God. We hebben elkaar nodig. Samen op weg gaan om meer en meer een synodale Kerk worden. Dat we ons niet hoger achten dan de anderen. Dat we alle rivaliteit en concurrentie afleggen. Ons niet opsluiten in eigen gelijk maar met aandacht en eerbied luisteren naar elkaar en samen onderscheiden wat God van ons verlangt. En bovenal niet vergeten dat we allen geroepen zijn het Evangelie van Gods liefde voor deze wereld bekend te maken. Geen Kerk die alleen met zichzelf bezig is en tracht te overleven. Maar een Kerk die, naar het woord van het Concilie, *“deelt in de vreugde en de hoop en ook in het verdriet en de angst van de mensen van deze tijd.”*

Straks zullen de priesters de geloften die ze bij hun priesterwijding hebben uitgesproken vernieuwen. Maar ook voor de diakens, voor de pastoraal werkenden en voor elk van ons is deze christmamis de gelegenheid om ons met heel ons hart tot God te keren. Hem te danken voor onze roeping en te bidden dat Hij ons en zijn ganse Kerk nabij mag zijn. En dat we te midden van de mensen en delend in hun vragen en pijn, teken mogen zijn van zijn liefde.

+Jozef kardinaal De Kesel
Aartsbisschop van Mechelen-Brussel